

***Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Gwynedd ac Ynys Môn
Arolygiad HMIP Tachwedd 2023
Cynllun Gwella***

1. Cyflwyniad

1.1 Mae Bwrdd Rheoli Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid (GCI) Gwynedd a Môn yn hynod falch gyda graddiad cyffredinol '**Da**' yn dilyn ein Harolygiad HMIP o Gyfiawnder Ieuenctid. Dymunwn ddiolch i'n partneriaid yn y ddau Awdurdod Lleol, y System Cyfiawnder Troseddol Lleol, a'r Sector Gwirfoddol am eu cefnogaeth yn ystod y gwaith paratoi ac yn ystod wythnos yr Arolygiad.

Bu i'r arolygiaeth adnabod: trefniadau partneriaeth uwch cryf sy'n llywio ac yn darparu adnoddau ar gyfer gweithio'n effeithiol â phlant a theuluoedd, grŵp o staff sy'n cael eu cefnogi a'u goruchwyllo yn dda, a bod plant a rhieni yn rhan weithredol o'r gwaith o gynllunio a chyflwyno cefnogaeth.

Mae gennym feysydd i'w gwella, ac nid oedd y rhain yn llawer o syndod i ni, ac rydym nawr yn gyfrifol am weithredu arnynt i sicrhau ein bod yn darparu cefnogaeth o ansawdd uchel i blant a chymunedau Gwynedd ac Ynys Môn.

Mae'r Bwrdd Rheoli GCI a'r uwch reolwyr eisoes wedi cychwyn ar y broses o wella, a chynhaliwyd cyfarfod ar 31^{ain} Ionawr i adolygu ein hadroddiad a'n canfyddiadau drafft er mwyn ymateb yn effeithiol ac yn effeithlon, ac mae gennym hyd at y 5^{ed} o Ebrill i gyflwyno ein Cynllun Gwella.

Rydym yn benodol hapus a balch y tynnwyd sylw penodol at staff y GCI am ansawdd uchel yr ymgysylltiad a'r gefnogaeth y maent yn eu rhoi i blant a'u teuluoedd. Ac ni ddylem anghofio'r plant, y bu i lawer ohonynt roi eu hamser i siarad â'r arolygwyr ac i roi adborth iddynt, ac rydym yn ddiolchgar iawn am hyn.

2. Canfyddiadau (Adroddiad HMIP)

2.1 Mae'r archwiliad hwn yn rhan o'n rhaglen arolygu gwasanaeth cyfiawnder ieuenctid (GCI). Rydym wedi arolygu ac wedi graddio GCI Gwynedd ac Ynys Môn ar draws tri maes eang: y trefniadau ar gyfer cyflwyno'r gwasanaeth yn sefydliadol, ansawdd y gwaith a wneir gyda phlant a ddedfrydir gan y llysoedd, ac ansawdd y gwaith gwarediadau y tu allan i'r llys (*out-of court disposals*).

Yn gyffredinol, cafodd GCI Gwynedd ac Ynys Môn ei raddio yn 'Dda'. Hefyd, bu i ni arolygu ansawdd y polisi a'r ddarpariaeth adsefydlu, a raddiwyd ar wahân fel 'Angen Gwella'.

Mae'r gwasanaeth yn canolbwyntio ar blant, ac wedi ymrwymo i gynorthwyo plant i ymrwrthod â throseddau pellach. Mae defnyddio dull unigol yn helpu i sicrhau bod anghenion amrywiaeth plant yn cael eu cydnabod, a bod adnoddau yn cael eu rhoi yn eu lle i helpu iddynt ffynnu a medru mynd ati i wneud penderfyniadau positif. Mae'r staff a'r gwirfoddolwyr yn gryfder. Maent yn garedig, yn feddylgar, yn gweithio'n dda gyda'i gilydd fel un tîm, ac maent yn eiriolwyr positif ar gyfer y plant dan eu goruchwyliaeth. Mae'r gwasanaeth yn mynd ati'n effeithiol i gasglu lleisiau'r plant a'u rhieni neu ofalwyr. Mae hyn yn cael ei ddefnyddio wrth ddatblygu gwasanaethau a gwella gwasanaethau. Mae gan staff fynediad at amrediad o ymyraethau i helpu plant a'u rhieni neu ofalwyr. Yn enwedig, mae'r hyn sydd gan y Tîm Emrallt (ymddygiad rhywiol problemus a niweidiol) i'w gynnig yn wych ac yn gwneud gwir wahaniaeth i gefnogi ymarferwyr i wella agweddau ac ymddygiadau plant. Mae'r gwasanaeth Be di'r Sgôr? (gwasanaeth camddefnyddio sylweddau) yn darparu ymyraethau o ansawdd uchel.

Mae gan y bwrdd rheoli strategol rai aelodau ymrwymedig sy'n gweithio'n dda i sicrhau adnoddau ariannol ar gyfer y GCI. Fodd bynnag, ers y pandemig, mae datgysylltu wedi digwydd rhyngddyn nhw ac ymarferwyr rheng flaen. O ganlyniad, nid oes gan rai staff ddealltwriaeth lawn o waith y bwrdd. Yn ogystal, mae absenoldebau'r partneriaid iechyd ac addysg yng nghyfarfodydd y bwrdd wedi bod yn amlwg. Mae'r GCI wedi nodi bod deilliannau addysg anghymesur o wael ar gyfer eu carfan nhw o blant, ynghyd â'r angen am adnodd iaith a lleferydd. Mae angen canolbwyntio ar y canfyddiadau hyn ar lefel mwy strategol, a hynny ar fyrder. Hefyd, mae angen mwy o hwb a ffocws ar lefel strategol i sicrhau bod plant y GCI yn derbyn y gwasanaeth gorau bosib a bod y GCI yn cael ei gefnogi i gyflawni ymyraethau o ansawdd uchel.

Mae'r ymgysylltiad ac ansawdd y perthnasau sydd gan ymarferwyr â'r plant yn gryfder, ond mae gwaith sy'n gysylltiedig â chefnogi diogelwch a llesiant plant a'u potensial i beri niwed i eraill, yn amrywio. Mae angen gwella hyn. Bu i'n harolygiad ganfod, ar draws y gwaith llys a thu allan i'r llys, nad oedd pob aelod staff yn deall ac yn gweithredu'r systemau a'r prosesau yn gyson er mwyn cadw plant yn saff a'u hatal rhag achosi niwed i eraill.

Mae gan y GCI le i fod yn falch iawn o'r ffordd y mae'n estyn allan i blant gyda thrugaredd ac yn eu helpu i fyw eu bywyd gorau. Nawr, rhaid iddo ganolbwyntio ar ganfyddiadau'r arolygiad hwn fel sbardun fydd yn arwain at newid pellach. Yn yr adroddiad hwn, rydym yn gwneud saith argymhellid i fynd ati ymhellach i wella gwaith GCI Gwynedd ac Ynys Môn. Hyderwn y byddant yn cynorthwyo'r gwasanaeth wrth iddo barhau ar ei siwrne o wella.

2.2 Paratodau Lleol

Yn y Bwrdd Rheoli Strategol ym mis Ionawr 2024, estynnodd y Bwrdd wahoddiad i aelodau'r Grŵp Rheoli Gweithredol a'r staff rheoli i ymuno â nhw i adolygu'r adroddiad Arolygiad drafft ac i ddechrau ar y broses o ymateb iddo. Mae'r Cynllun Gwella a ganlyn wedi cael ei hysbysu gan y trafodaethau hynny a'r cyfraniadau a wnaed gan y grŵp.

Yn ogystal, cynhaliodd y Grŵp Rheoli Gweithredol gyfarfod pellach ar 23 Mawrth, lle y gwnaed cyfraniadau ychwanegol i gynllunio'r ymateb.

3. Parth 1 (Cyflwyniad Sefydliadol)

3.1

Argymhellion
1. <i>Sicrhau presenoldeb cyson yn y bwrdd rheoli gan uwch arweinwyr addysg ac iechyd, i gyflawni deilliannau addysg ac iechyd positif i'r holl blant.</i> 2. <i>Ymdrin â'r datgysylltiad rhwng y bwrdd rheoli strategol ac ymarferwyr ar y rheng flaen.</i> 3. <i>Ymdrin â'r bwlch yn y ddarpariaeth lleferydd, iaith a chyfathrebu i blant a sicrhau bod gwasanaethau yn cael eu darparu sy'n asesu ac yn ymateb i anghenion cyfathrebu plant.</i>

Maes ar gyfer gwella (Argymhelliad 1 - R1)	Gweithred	Pwy	Pryd
a) <i>Mae angen i amllder presenoldeb a chynrychiolaeth yn y Bwrdd Rheoli Strategol fod yn gyson ar draws yr holl bartneriaid statudol.</i>	Bydd Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Strategol yn ategu pa mor bwysig yw cael presenoldeb cyson yng Nghyfarfodydd Bwrdd y GCI. Bydd Staff Gweinyddol y GCI yn cadw log presenoldeb ac yn darparu adroddiad i gadeirydd y Bwrdd Rheoli Strategol ddwywaith y flwyddyn. Bydd angen i gynrychiolwyr adrodd i'r Bwrdd Rheoli Strategol ar gynrychiolaeth a phresenoldeb pan fo problemau yn codi. Bydd gofynion newydd yn cael eu hychwanegu i Gylch Gorchwyl y Bwrdd Rheoli.	Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Strategol Rheolwr a Swyddog Gweinyddol y GCI Holl aelodau'r Bwrdd Rheoli Strategol	Parhaus ers 1 Ebrill 2024.

<i>b) Mae absenoldebau'r partneriaid ieuchyd ac addysg yng nghyfarfodydd y bwrdd wedi bod yn amlwg.</i>	Bydd Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Strategol a'r Rheolwr Gwasanaeth yn ysgrifennu at y Cyfarwyddwyr Addysg ac Iechyd yn amlinellu canfyddiadau'r Arolygiad ac yn gwneud cais am gydweithrediad llawn gyda'r camau gweithredu a amlinellir yn R1a.	Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Strategol, Rheolwr y Gwasanaeth	Ebrill 2024
<i>c) Nid yw cynllun busnes y GCI (2023-2025) yn glir o ran adnabod neu ymdrin ag anghymesuredd ac anghenion plant sydd â nodweddion gwarchodedig amrywiol.</i>	Bydd gan Gynllun Cyfiawnder Ieuencid Gwynedd ac Ynys Môn 2024-25 adran ar Anghymesuredd a nodweddion gwarchodedig, a bydd hyn yn cynnwys; • <i>Rhywedd</i> • <i>Anghenion Dysgu Ychwanegol</i> • <i>Iechyd Meddwl a Niwro-ddatblygiadol</i> • <i>Ethnigrwydd</i> • <i>Iaith a Lleferydd</i> • <i>Plant sydd wedi bod mewn Gofal</i>	Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Strategol Rheolwr y GCI	Gorffennaf 2024
<i>d) Mae'r gofyniad statudol o gael swyddog prawf yn y GCI yn absennol.</i>	Bydd Cadeirydd y Bwrdd Rheoli a'i aelodau (gyda chefnogaeth gan y rheolwr gwasanaeth) yn parhau i gyfathrebu â'r NPS Lleol a'r HMPPS Cenedlaethol i sicrhau bod Swyddog Prawf yn cael ei secondio i'r gwasanaeth. Yn ogystal, bydd y gwasanaeth yn cefnogi gweithrediadau Rheolwyr YOT Cymru a YJB Cymru yn eu negodi â'r HMPPS er mwyn ymdrin â'r materion cenedlaethol sy'n gysylltiedig â secondiadau'r Gwasanaeth Prawf i Gyfiawnder Ieuencid.	Aelodau'r Bwrdd Rheoli Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Rheolwr Gwasanaeth	Mai 2024

	Bydd y Bwrdd/Cadeirydd yn ysgrifennu at Arweinydd yr NPS Lleol a HMPPS Cymru i'w hysbysu ynghylch canfyddiadau arolygiad GCI Gwynedd ac Ynys Môn.		
--	---	--	--

3.2

Maes ar gyfer gwella (Argymhelliad 2 - R2)	Gweithred	Pwy	Pryd
a) <i>Ers y pandemig, mae datgysylltiad wedi digwydd gydag ymarferwyr rheng flaen. O ganlyniad, nid oes gan rai staff ddealltwriaeth lawn o waith y bwrdd.</i> b) <i>Mae profiad anwytho aelodau'r bwrdd yn amrywiol.</i>	Mae Llawlyfr Canllawiau Anwytho Gwasanaeth newydd wedi'i ddatblygu (Rhagfyr 2023), y ddogfen i'w Staff, Gwirfoddolwyr ac aelodau'r Bwrdd Rheoli ac yn cynnwys manylion ar - ymweliadau'r Bwrdd Rheoli i'r Swyddfa Cyfiawnder Ieuenctid - Cynrychiolaeth staff yng nghyfarfodydd y Bwrdd Rheoli Strategol - Camau gweithredu a phenderfyniadau o gyfarfodydd y Bwrdd Rheoli Strategol i'w rhannu gyda staff a gwirfoddolwyr. Llawlyfr Canllawiau Anwytho Newydd i'w adolygu gan y Bwrdd Rheoli yn y cyfarfod ym mis Ebrill 2024.	Aelodau'r Bwrdd Rheoli Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Rheolwr Gwasanaeth Cadeirydd y Grŵp Rheoli Gweithredol, Rheolwr Gwasanaeth,	Mehefin 2024 Mai 2024

	Bydd y Grŵp Rheoli Gweithredol yn adolygu ei Rôl a Chylch Gorchwyl ac yn adrodd i'r Bwrdd Rheoli Strategol ar newidiadau a datblygiad, gyda'r bwriad o sicrhau bod atebolrwydd clir i'r Bwrdd Rheoli Strategol ac nad oes unrhyw rwystr yn cael ei greu rhwng y gwasanaeth a'r Bwrdd Rheoli Strategol. (Cytunwyd gan y Grŵp Rheoli Gweithredol ar 20/3/24)	Rheolwyr Gweithredol.	
<i>c) Dylid rhoi rhagor o gyfleoedd i wirfoddolwyr a staff y GCI gyfrannu at y cynllun cyfiawnder ieuenctid.</i>	Bydd y Bwrdd Rheoli Strategol a'r Grŵp Rheoli Gweithredol yn estyn gwahoddiad i staff a gwirfoddolwyr adolygu'r Cynllun Cyfiawnder Ieuenctid cyn iddo gael ei gyflwyno i'r YJB.		
<i>d) Mae angen meincnodi perfformiad yn erbyn adroddiadau thematig HMIP a chanfyddiadau gwaith ymchwil arall.</i>	Bydd yr holl Adroddiadau Arolygiadau Thematig HMIP yn cael eu rhannu a'u hadolygu yng nghyfarfodydd y Bwrdd Rheoli Strategol a'r Grŵp Rheoli Gweithredol. Bydd adroddiadau yn cael eu paratoi i hysbysu'r Bwrdd ynghylch sefyllfa'r gwasanaethau o ran y canfyddiadau Thematig a'r argymhellion. Eitem sefydlog ar raglen y Bwrdd Rheoli Strategol pan fo hynny'n briodol.	Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Rheolwr Gwasanaeth	Parhaus ers 1 Ebrill 2024

3.3

Maes ar gyfer gwella (Argymhelliad 3 - R3)	Gweithred	Pwy	Pryd
a) <i>Mae angen i'r Bwrdd Rheoli Strategol fod yn fwy rhagweithiol a chyflym wrth ymateb i angen sydd wedi'i adnabod - e.e. darparu adnodd iaith a lleferydd.</i> b) <i>Nid yw'r deilliannau addysg, hyfforddiant a chyflogaeth, a lleferydd, iaith a chyfathrebu i blant yn ddigon uchel.</i>	Bydd y Bwrdd Rheoli Strategol yn parhau i gyfathrebu â'r Gwasanaeth Lleferydd, iaith a Chyfathrebu Rhanbarthol i ystyried yr opsiynau am secondiad neu gefnogaeth. Bydd y Bwrdd Rheoli Strategol yn parhau gyda'i ymrwymiad i sicrhau cyllid ar gyfer adnodd iaith, Lleferydd a Chyfathrebu. O ran gweithred R1(b), bydd y Bwrdd Rheoli Strategol yn blaenoriaethu anghenion Addysg, Hyfforddiant a Chyflogaeth (ETE) a Chyfathrebu plant yn y system cyfiawnder drwy wneud cais am adroddiadau ar y ffactorau sy'n effeithio ar ymgysylltu ag addysg a hyfforddiant am y 12 mis nesaf. Bydd hyn yn cynnwys data KPI Cenedlaethol a data lleol/carfan ac astudiaethau achos unigol. <i>Ystyried yr opsiynau ar gyfer comisiynu gwasanaeth Lleferydd, iaith a Chyfathrebu Cyfiawnder Ieuencid yn rhanbarthol.</i>	Cadeirydd y Bwrdd Rheoli, Cynrychiolwyr Iechyd ac Addysg a'r Rheolwr Gwasanaeth Cadeirydd y Bwrdd Rheoli, Cynrychiolwyr Iechyd ac Addysg a'r Rheolwr Gwasanaeth <i>YJS Rhanbarthol (Cadeiryddion a Rheolwyr Gwasanaeth)</i>	Parhaus ac yn cael ei adolygu yn chwarterol
c) <i>Ychydig iawn o dystiolaeth sydd ar gael o sgysiau cadarn ynghylch nodweddion gwarchodedig ac amrywiaeth yng nghyfarfodydd y Bwrdd Rheoli Strategol.</i>	Bydd adroddiadau chwarterol yn cael eu darparu i'r Bwrdd Rheoli Strategol ar y nodweddion gwarchodedig a'r lefelau amrywiaeth ymysg y garfan o blant sy'n		

	hysbys i'r system gyfiawnder, bydd hyn yn cynnwys; • <i>Rhywedd</i> • <i>Anghenion Dysgu Ychwanegol</i> • <i>Iechyd Meddwl a Niwro-ddatblygiadol</i> • <i>Ethnigrwydd</i> • <i>Iaith a Lleferydd</i> • <i>Plant sydd wedi bod mewn Gofal</i> Bydd adroddiadau chwarterol a'r ymatebion gan y Bwrdd Rheoli Strategol a'r Gwasanaeth yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Cyfiawnder Ieuenctid blynyddol.	Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Aelodau'r Bwrdd Rheoli Strategol a'r Rheolwr Gwasanaeth.	
--	--	--	--

4. Parth 2 (Gorchmynion Llys)

4.1

<u>Argymhellion</u> 1. Gwella ansawdd y gwaith asesu a chynllunio i gadw plant yn ddiogel a rheoli'r risg o niwed y maent yn ei beri i eraill. 2. Sicrhau bod y trosolwg gan reolwyr yn gyson effeithiol o ran adolygu gweithgarwch Asset Plus a chynllunio wrth gefn, fel bod ymarferwyr yn glir ynghylch beth sydd angen iddynt ei wella. 3. Rhoi arweiniad cynhwysfawr i ymarferwyr sy'n cefnogi cwblhau gwaith asesu y tu allan i'r llys a chynllunio effeithiol. 4. Gwella gwybodaeth a dealltwriaeth ymarferwyr i adnabod pa bryd mae plant yn cael eu hecsbloetio fel bod camau prydlon yn cael eu cymryd i gadw plant yn saff.
--

Maes ar gyfer gwella (Argymhelliad 1 - R1)	Gweithred	Pwy	Pryd
a) Ni wnaeth y gweithgarwch asesu bob amser nodi'r holl risgiau i ddiogelwch a llesiant y plentyn. b) Roedd yr asesiadau i adnabod yr holl ffactorau perthnasol sy'n gysylltiedig â chadw pobl eraill yn saff, yn wan. c) Mewn rhai achosion, nid oedd yn glir tuag at bwy yr oedd y plentyn yn peri risg, a natur y risg honno.	Mae angen comisiynu Hyfforddiant Diogelwch a Llesiant a Risg o Niwed ar gyfer yr holl staff yn y gwasanaeth. Bydd y rheolwr gwasanaeth a'r rheolwyr gweithredol yn sgopio'r darparwyr hyfforddiant Diogelwch a Llesiant sydd ar gael gyda phartneriaid lleol (Gwasanaethau Plant a'r Bwrdd Diogelu) er mwyn ymarfer cysondeb. Bydd y gwasanaeth yn ystyried yr opsiynau Hyfforddiant Rheoli Risg gyda: • LDU Gwasanaeth Prawf • Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid • YMC ac yn comisiynu hyfforddiant priodol ar gyfer staff rheoli achos a staff cefnogi ehangach <i>(Ymgynghori â'r Adran Hyfforddi yn yr Awdurdod Lleol i sicrhau cydraddoldeb o ran y comisiynu a'r ymarfer)</i>	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Cwblhau erbyn mis Mehefin 2024 Cwblhau erbyn mis Gorffennaf 2024
d) Nid oedd ymarferwyr yn mynd ati'n gyson i gasglu gwybodaeth berthnasol gan asiantaethau eraill a dadansoddi rheolaethau ac ymyraethau i hyrwyddo diogelwch a llesiant y plentyn. e) Lle bo'r angen, roedd ymarferwyr yn casglu gwybodaeth gan asiantaethau	Bydd y gwasanaeth yn ail-sefydlu Fforwm Rheoli Achosion bob deufis. • Adolygu ansawdd asesiadau.	Rheolwr Gwasanaeth	Mai 2024 Comisiynu Hyfforddiant erbyn Awst 2024

eraill ond, nid oedd hyn yn cael ei integreiddio i'w hasesiadau bob amser.	- Hyrwyddo safon uchel o ddadansoddi diogelwch a llesiant a Risg o Niwed. - Bydd y Fforwm yn cael ei gadeirio gan y Rheolwr Gweithredol sydd â chyfrifoldeb am Sicrhau Ansawdd. Hefyd, bydd y fforwm yn adolygu ansawdd y wybodaeth y gwneir cais amdani gan asiantaethau eraill yn ystod y camau asesu a chynllunio. Bydd y gwasanaeth yn comisiynu hyfforddiant Sgiliau Dadansoddi ar gyfer y staff Rheoli Achosion, i sicrhau bod y wybodaeth sy'n cael ei chasglu o asesiadau a chan bartneriaid yn cael ei defnyddio i wella'r Asesiad Diogelwch a Llesiant a Risg o Niwed, Cynllunio ac Adolygu. Dadansoddi a rhannu risg	Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Adolygu gwelliannau drwy Archwiliad Sicrwydd Ansawdd, Hydref 2024, adrodd i'r Bwrdd Rheoli yn mis Rhagfyr 2024.
f) Nid yw'r hyfforddiant ar drefniadau gwarchod y cyhoedd aml-asiantaethol (MAPPA) yn cael ei gyflwyno i'r holl staff, er mwyn darparu dealltwriaeth fwy cadarn o hyd a lled y gwaith sydd angen ei wneud i reoli risg yn effeithiol.	Cynhaliwyd hyfforddiant MAPPA ar gyfer yr holl staff rheoli achosion ar 23 Ionawr 2024 (Darparwr: Cydlynnydd MAPPA Rhanbarthol ar gyfer Gogledd Cymru). Ail-gyflwyno'r hyfforddiant MAPPA blynnyddol gorfodol ar gyfer y gwasanaeth fel rhan o Gynllun Hyfforddi'r Gwasanaeth. Hyn	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Parhaus ers 1 Ionawr 2024

	i'w adolygu gan y Grŵp Rheoli Gweithredol bob blwyddyn.	Cadeirydd y Grŵp Rheoli Gweithredol	
--	---	-------------------------------------	--

4.2

Maes ar gyfer gwella (Argymhelliad 2 - R2)	Gweithred	Pwy	Pryd
a) Nid oedd y cynllunio wrth gefn yn gyson. Angen i drefniadau fod yn llawer mwy penodol o ran y camau gweithredu angenrheidiol pe bai lefel y risg yn cynyddu. b) Roedd mesurau rheoli i uchafu diogelwch a llesiant wedi cael eu hystyried yn dda, ond roedd y cynllunio argyfwng yn benodol wael ac angen sylw pellach. c) Nid oedd ymarferwyr yn ymateb yn effeithiol bob amser i newidiadau mewn ffactorau yn ymwneud â'r risg o niwed, oedd yn golygu nad oedd y cynlluniau i warchod eraill rhag niwed yn cael eu haddasu.	Fel rhan o'r trefniadau comisiynu hyfforddiant sydd wedi'u hamlinellu yn R1 (a,b,c), bydd y gwasanaeth angen i'r darparwr hyfforddiant sicrhau bod cynllunio wrth gefn o ran diogelwch a llesiant a'r risg o niwed, yn cael ei gynnwys. Bydd cynllunio wrth gefn yn cael ei gynnwys yn natblygiad y prosesau sicrhau ansawdd rheoli achosion newydd (R2 e) i sicrhau cysondeb a monitro effeithiol.	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Hydref – Tachwedd 2024
d) Yn ogystal, ni chafodd penderfyniadau a wnaed mewn paneli rheoli risg i gadw eraill yn saff, eu gweithredu'n brydlon bob amser.	Bydd y gwasanaeth yn adolygu gweithrediad a swyddogaeth y 'Panel Risg' gyda'r bwriad o wella penderfyniadau a bod y camau	Rheolwr Gwasanaeth	Mai 2024

	gweithredu yn cael eu cofnodi a bod y panel yn cyfrannu at reoli diogelwch a llesiant a'r risg o niwed, yn well.	Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	
e) Nid yw trosolwg rheolwyr o ran gwaith diogelwch a llesiant, a'r risg o niwed, yn gyson.	Bydd y gwasanaeth yn datblygu proses a pholisi Sicrhau Ansawdd Newydd yn unol â Chanllawiau Rheoli Achosion YJB a chanfyddiadau Arolygiad HMIP; • <i>Ymatal rhag troseddu (Desistance)</i> • <i>Plentyn yn Gyntaf/Cryfderau</i> • <i>Diogelwch a Llesiant</i> • <i>Risg o Niwed</i> • <i>Cynllunio wrth Gefn</i> • <i>Cofnodi</i> • <i>Dadansoddiad</i> • <i>Deilliannau</i>	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Medi 2024
f) Nid yw'r holl reolwyr wedi derbyn y lefel briodol o hyfforddiant, ar gyfer eu rôl neu gyfrifoldebau, yn y 12 mis diwethaf. g) Nid yw pob aelod staff wedi cael gwerthusiad ffurfiol.	Bydd y gwasanaeth yn diweddaru'r Cynllun Hyfforddi Staff ac yn gwerthuso'r hyfforddiant rheoli i Reolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr. Bydd y gwasanaeth yn diweddaru'r Polisi Goruchwylio a Gwerthuso (wedi'i gynnwys yn Llawlyfr Canllaw Anwytho'r Gwasanaeth, Parth 1 R2a). <i>Angen cyfeirio at Ganllawiau CG</i> Bydd y Gwasanaeth yn adrodd bob blwyddyn i'r Bwrdd Rheoli Strategol ar Oruchwylio a Gwerthuso staff.	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Hydref 2024 Chwefror 2025

h) Ymyraethau penodol i ferched	Bydd y Gwasanaeth yn archwilio adnoddau o fewn y gwasanaeth sy'n targedu cefnogaeth i ferched yn benodol. Bydd y gwasanaeth yn gwneud ymholiadau gyda chydweithwyr yng Nghymru a'r YJB a'r Fforwm Ymarfer Rhanbarthol, am arferion gorau o ran datblygu adnoddau gyda Merched. Bydd y gwasanaeth yn ymgynghori â merched sy'n hysbys i'r gwasanaeth ynghylch y math o adnoddau a chefnogaeth fyddai'n cwrdd â'u hanghenion	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr Rheolwyr achos a staff cefnogi. Gweithiwr cyfranogi	Medi 2024.
--	---	---	------------

4.3

Maes ar gyfer gwella (Argymhelliad 4 - R4)	Gweithred	Pwy	Pryd
Rhannu â Pharth 3 (Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys - OoCD)			
a) Nid yw'r dysgu, datblygu a hyfforddiant hyd yma yn arwain at waith effeithiol a chyson i ymdrin â diogelwch a llesiant, a'r risg o niwed i eraill.	Bydd y gwasanaeth yn adolygu Cynllun Hyfforddi'r Gwasanaeth ac yn sicrhau bod hyfforddiant ar Ddiogelwch a Llesiant a Risg yn elfennau allweddol o'r Cynllun. Cyfeiriwch at Barth 2 R1 a,b,c	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Mehefin-Gorffennaf 2024
b) Mae angen rhagor o weithgarwch i lwyr gofleidio'r amrediad o nodweddion gwarchodedig sydd gan blant.	Bydd hyfforddiant yn cael ei ddarparu i staff a rheolwyr ar Nodweddion Gwarchodedig ac amrywiaeth/anghymesuredig. Bydd ystyriaethau o ran gwneud penderfyniadau ar nodweddion	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Awst 2024

	gwarchodedig ac amrywiaeth yn cael eu cynnwys mewn adolygiad o'r Paneli Iechyd ac Addysg - data yn cael ei gasglu ar gyfer adrodd i'r Grŵp Rheoli Gweithredol a'r Bwrdd Rheoli Strategol.		
c) Bu i ni adnabod methiannau i ystyried neu ymateb yn briodol i bryderon am ecsbloetio/cam-fanteisio ac rydym yn awgrymu bod hwn yn faes lle y mae angen rhagor o hyfforddiant arno, ynghyd â dealltwriaeth a ffocws gan y gwasanaeth.	Bydd y gwasanaeth yn gofyn i'r Swyddogion Arweiniol Cam-fanteisio ar Blant o'r ddwy Sir a Heddlu Gogledd Cymru i ddarparu sesiynau briffio / Hyfforddiant '<i>Exploitation and Extra Familial Harm</i>' i staff a rheolwyr y GCI, bydd hyn yn cynnwys; • Ymwybyddiaeth ac Adnabod • Proses ac Ymarfer y Panel Cam-fanteisio ar Blant • Caethwasiaeth Fodern a'r Mecanwaith Cyfeirio Cenedlaethol	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Mehefin 2024

5. Parth 3 (Gwarediadau y Tu Allan i'r Lllys)

5.1

Maes ar gyfer gwella (Argymhelliad 3 - R3)	Gweithred	Pwy	Pryd?
a) Nid oedd meysydd yn ymwneud â diogelwch a llesiant plant yn cael sylw amlwg yn y polisi. Sylw cyfyngedig oedd yn cael ei roi i anghenion llesiant, bregusrwydd a chanfyddiad y plentyn ynghylch ei bryderon/phryderon diogelwch.	Mae'r Gwasanaeth eisoes wedi cyflwyno'r isod, sy'n newydd: • <i>Principles and Guidance for Prevention and Diversion (PaD)</i> (Llywodraeth Cymru)	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Mai 2024

	• <i>Case Management Standards for Prevention and Diversion (YJB)</i> Bydd yr ymarfer yn cael ei ymgorffori yn llawn erbyn mis Mai 2024.		
b) Nid oedd unrhyw ganllawiau i gefnogi ymarferwyr yn well i asesu, dadansoddi a chynllunio ar gyfer gwaith i gadw plant yn ddiogel a gwarchod eraill rhag niwed.	Bydd y gwasanaeth yn adolygu ac yn diweddarau'r Polisi Risg a Bregusrwydd i adlewyrchu ar fabwysiadu'r dogfennau PaD newydd a sicrhau bod staff yn gwbl ymwybodol o sut i ddiogelu a rheoli risg plant sy'n destun Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys.	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Gorffennaf 2024
c) Nid oedd y teclyn asesu rhanbarthol yn darparu digon o fanylder i helpu ymarferwyr i gasglu a dadansoddi'r wybodaeth y maent ei hangen ar gyfer asesiadau effeithiol i gadw plant yn saff a gwarchod eraill rhag niwed.	Y teclyn cenedlaethol <i>Prevention and Diversion Assessment Tool</i> mandadol newydd wedi'i fabwysiadu gan y gwasanaeth ar 1 Ebrill 2024. Hyfforddiant Cenedlaethol ddim ar gael hyd nes mis Medi-Hydref 2024. Pob achos newydd Cefnogaeth fewnol a chanllawiau yn cael eu darparu gan reolwyr ac uwch staff sydd â phrofiad o Asset+. Bydd y Grŵp Rheoli Gweithredol yn cynnal archwiliad i sicrhau ansawdd.	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr Aelodau'r Grŵp Rheoli Gweithredol (Archwiliad)	Wedi'i gwblhau yn rhannol ym mis Ebrill 2024 Hydref – Tachwedd 2024

d) Nid oedd unrhyw brosesau neu weithdrefnau craffu mewnol i sicrhau ansawdd y penderfyniadau a wneir.	Bydd y gwasanaeth yn ailsefydlu'r Panel Craffu Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys; - Rheolwyr Gwasanaeth a Gweithredol - Cadeirydd y Fainc o Ynadon - Arolygydd Lleol (Heddlu Gogledd Cymru)	Rheolwyr Gwasanaeth a Gweithredol	Medi 2024
e) Nid oedd trefniadau, yn cynnwys cynrychiolaeth staff gwasanaethau cymdeithasol ac addysg yn y Bureau, wedi'u hymgorffori hyd yma.	Mae cynrychiolwyr y Gwasanaethau Plant ac Addysg yn rhan o'r Paneli Dyrannu ac Adolygu Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys (Bureau); fodd bynnag, yn gymamerol i werthuso eu cyfraniad a'u profiad, bydd y gwasanaeth yn adolygu'r trefniadau hyn ac yn ymgynghori â'r Grŵp Rheoli Gweithredol a Heddlu Gogledd Cymru ynghylch datblygiadau pellach.	Rheolwr Gwasanaeth	Hydref 2024
f) Ni roddwyd ystyriaeth ddigonol i gyflwyniad Deilliant 22.	Lansiodd Heddlu Gogledd Cymru a'r YJS Rhanbarthol y trefniadau ymarfer 'Second Chance' ym mis Mawrth 2024. Roedd yr ymarfer hwn yn cyflwyno Deilliant 22 fel opsiwn ar gyfer y Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys. Mae'r ymarfer hwn yn y camau 'profi' cynnar; bydd y gwasanaeth yn darparu briff i'r Grŵp Rheoli Gweithredol a'r Bwrdd Rheoli Strategol ynghylch y cynnydd a'r problemau, ac yn parhau i gydweithredu â Heddlu Gogledd Cymru (Hwb Atal a'r OPCC) ar y datblygiad a'r cyflwyno.	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr	Parhaus (yn cael ei lywio'n rhannol gan gynllunio rhanbarthol a Hwb Atal Heddlu Gogledd Cymru)

	Bydd y gwasanaeth yn darparu peth trosolwg a Sicrhau Ansawdd wrth ailsefydlu'r Panel Craffu Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys.		
--	--	--	--

6. Ailsefydlu (Polisi a Gweithdrefnau)

6.1

Maes ar gyfer gwella (Ailsefydlu)	Gweithred	Pwy	Pryd
a) Ni roddwyd digon o sylw i gefnogi ymarferwyr i hyrwyddo diogelwch a llesiant plant (diogelu) a'r risg o niwed i eraill. b) Nid oedd cwrdd ag anghenion dioddefwyr gwirioneddol a phosib yn glir yn y polisi. c) Nid oedd unrhyw gyfeiriad at MAPPA yn y polisi. d) Nid oedd y rhestr ddarllen sy'n cael ei hargymell wedi'i diweddaru i gynnwys gwybodaeth fwy cyfredol am amrywiaeth a meysydd ymarfer eraill sy'n ymwneud ag adsefydlu. e) Ni roddwyd digon o sylw i nodweddion gwarchodedig ehangach.	Bydd y gwasanaeth yn creu Dogfen Ymarfer Adsefydlu newydd. Byddwn yn: • Chwilio am arferion gorau yng Nghymru. • Ail-gadarnhau gyda Chadeirydd ac Aelodau'r Grŵp Rheoli Gweithredol eu cyfrifoldeb i lunio Panel Adsefydlu pan fo'r angen. • Ymgynghori â YJB Cymru ar y deunydd darllen a'r dogfennau polisi perthnasol. • Sicrhau bod Amrywiaeth a Nodweddion Gwarchodedig yn cael eu cynnwys yn y ddogfen.	Rheolwr Gwasanaeth Rheolwyr Gweithredol ac Uwch Ymarferwyr Grŵp Rheoli Gweithredol (Cadeirydd)	Mai 2024

7. Siwrne'r Cynllun Gwella

7.2 Wedi'i gymeradwyo gan Aelodau'r Bwrdd Rheoli Strategol ac wedi'i gyflwyno i HMIP a YJB ar 5 Ebrill 2024. Adborth gan HMIP ac ymateb erbyn diwedd mis Ebrill 2024.

7.3 Papur Cynllun Gwella HMIP i'w gyflwyno i gyfarfod y Bwrdd Rheoli Strategol ar 23 Ebrill 2024.

7.4 Cynllun Gwella HMIP i'w gyflwyno i Bwyllgorau Cabinet y Cynghorau ym mis Ebrill 2024.

7.5 Bydd Cynllun Gwella HMIP yn cael ei ymgorffori yng Nghynllun Cyfiawnder Ieuenctid Gwynedd a Môn (2024-25) ym mis Mehefin 2024. Bydd gweithrediad y camau gweithredu yn cael ei fonitro yng nghyfarfodydd chwarterol y Bwrdd Rheoli Strategol (YJB yn bresennol) a'r Grŵp Rheoli Gweithredol.

8. Llofnodi a Chwblhau

Enw Dynodiad	Llofnod	Dyddiad
Fôn Roberts Cadeirydd Bwrdd Rheoli GCI Gwynedd a Môn.		08.04.2024
Stephen Wood Rheolwr Gwasanaeth GCI Gwynedd a Môn.		